

« 31 » май 2018 ел

№ 492

**Тынычлык һәм сугыш чорындагы
гадәттән тыш хәлләрдә Арский муниципаль
районының оешмалары, предприятиеләре
һәм учреждениеләренә тотрыклылыгы
турындагы Регламентны раслау турында**

«Гражданнар оборонасы турында» 12.02.1998 ел, № 28-ФЗ, «халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 21.12.1994 ел, № 68-ФЗ Федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны планлаштыру һәм контрольдә тотуны алга таба камилләштерү максатларында карар бирәм:

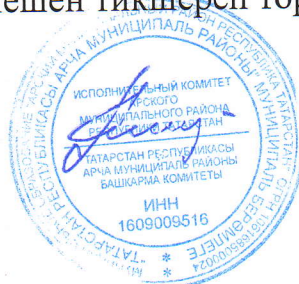
Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм учреждениеләре эшчәнлегенә тыныч һәм хәрби чордагы гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклылыгы турында нигезләмәне

2. Арча муниципаль районының оешма, предприятие һәм учреждение житекчеләренә расланган Нигезләмә нигезендә оешма, предприятие һәм учреждениеләр эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча ел саен чаралар үткәргә һәм үткәргә тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга .

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Житекче

И.Ә.Галимуллин

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы оешмалары, предприятиеләре һәм
учреждениеләре эшчәнлегенә тыныч һәм хәрби чордагы гадәттән тыш хәлләрдә
тотрыклылыгы турында
Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1 әлеге Нигезләмә «Гражданның оборонасы турында» 12.02.1998 ел, № 28-ФЗ, «халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 21.12.1994 ел, № 68-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә эшләнде һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы оешмаларының, предприятиеләренә һәм учреждениеләренә гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвен оештыру буенча эш тәртибен билгели.

1.2. Нигезләмә даими (5 елга бер тапкырдан да ким булмаган), законнардагы үзгәрешләр белән бәйләп рәвештә, тәҗрибә туплау нәтиҗәләре буенча яңадан карала һәм тулыландырыла.

2. Төп билгеләмәләр

2.1. Гадәттән тыш хәлләрдә объект эшчәнлегенә тотрыклылыгы астында объектның гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу шартларында үз функцияләрен (планнарын, программаларын) үтәү, дошманның заманча зарарлану чараларын, террор актларын куллану һәм житештерүне кыска вакыт эчендә торгызу сәләте аңлана.

2.2. Объектның (ПУФ) тыныч һәм хәрби вакытындагы гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләвен арттыру – гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычын киметү, объект персоналын яклау, аларның барлыкка килүеннән зыянны киметү, дошманнар тарафыннан зарарлану чараларын һәм террорчылык актларын кулланудан, шулай ук кыска вакыт эчендә житештерүне торгызу максатларында объектта гамәлгә ашырыла торган оештыру, инженер-техник һәм махсус технологик чаралар комплексы.

3. Оешма, предприятие һәм учреждениеләр эшчәнлегенә төп юнәлешләре гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшләве буенча тыныч һәм хәрби вакыт

3.1. Гадәттән тыш хәлләрдә тотрыклы эшчәнлек буенча оешмалар, предприятиеләр һәм учреждениеләр (алга таба - оешмалар) эшчәнлегенә төп юнәлешләре булып тора:

- эшчеләргә, хезмәткәрләргә, аларның гаилә әгъзаларын, халыкны һәм гадәттән тыш хәлләр вакытында аларның торыш-көн күрешен саклауны тәмин итү;
- оешмаларның тиешле территориядә житештерү көчләрен рациональ урнаштыру;
- оешмаларның гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә әзерләү;
- гадәттән тыш хәлләрдә оешмаларны торгызу буенча эшләргә башкаруга әзерлек;
- гадәттән тыш хәлләрдә бурычларны хәл итү өчен оешмалар белән идарә итү системасын әзерләү.

3.2. Оешмаларның тотрыклы эшләве буенча чаралар алдан, эре житештерү хәлакәтләренә, табигый бәла-казаларның һәм тыныч вакыт катастрофаларының мөмкин булган нәтиҗәләрен, сугыш вакытында икътисадны зарарлау ысулларын һәм чараларын үстерү һәм камилләштерү перспективаларын исәпкә алып эшләнә һәм гамәлгә ашырыла.

Үз халкы буенча алдан ук гамәлгә ашырыла алмый торган чаралар гадәттән тыш хәлләрдә (мәсәлән, эвакуация чаралары, технологик эш режимнарын, житештерү бәйләнешләрен, идарә структурасын үзгәртү һ.б.) мөмкин кадәр кыска вакыт эчендә

үткәрелә.

3.3. Эшчәнлекнең тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны эшләү һәм үткәрү белән турыдан-туры житәкчелек итүне Арча муниципаль районы икътисадының тотрыклылыгын арттыру комиссиясе, район оешмалары житәкчеләре башкара.

Аларга түбәндәге бурычлар йөкләнә:

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча эшне оештыру;

- һәлакәтләр, һәлакәтләр, табигый бәла-казалар һәм буйсынудагы оешмаларда ихтимал заманча зарарлану чараларының йогынтысы аркасында мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләрне булдырмау буенча чараларны планлаштыру һәм үтәүне контрольдә тоту;

- халыкның тормыш-көнкүрешен тәмин итү, бирелгән (кирәкле) күләмнәрне һәм продукция номенклатурасын чыгару өчен буйсынудагы оешмаларның торышын, мөмкинлекләрен һәм ихтыяжларын, мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләрне исәпкә алып, бәяләү;

- буйсынудагы оешмаларның тотрыклы эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча тикшеренүләр оештыру, эшләнгән чараларны гамәлгә ашыруның максатка ярашлылыгы буенча тәкъдимнәр эзерләү;

- буйсынудагы оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үтәлешенә сыйфатын тикшерү;

- оешмаларны гадәттән тыш хәл режимында эшкә күчәрү буенча карар кабул итү өчен Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә район икътисадының эшләвен арттыру мәсьәләләре буенча мәгълүматларны гомумиләштерү һәм тәкъдимнәр эзерләү;;

- әлеге хәлләрне гомумиләштерү һәм житештерү эшчәнлеген оештыру, оешмалар белән идарә итүнең бозылган очраklarын торгызу һәм авария-торгызу эшләрен башкару мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр эзерләү.

Оешма эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру комиссиясе тарафыннан эшләнә:

оешма эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча комиссия төзү турында житәкче боерыгы;

комиссия турында нигезләмә һәм эш планнары;

оешмаларның эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча Комиссия утырышлары беркетмәләре;

оешма эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар план-графикы;

икътисад объектлары эшчәнлеген тикшерү материаллары.

3.4. Арча муниципаль районы оешмасына йөкләнде:

- аларның эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча чараларны планлаштыру һәм үтәү;

- аварияләр, катастрофалар, табигый бәла-казалар һәм ихтимал заманча зарарлану чараларының йогынтысы аркасында мөмкин булган югалтуларны һәм жимерелүләрне булдырмау буенча чараларны планлаштыру һәм үтәү;;

- бирелгән (кирәкле) күләмнәрдә һәм номенклатурада ихтимал югалтуларны һәм жимерелүләрне исәпкә алып продукция (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) чыгаруны тәмин итү;

- кирәкле матди һәм финанс чаралары бүлеп бирү өчен җаваплылык.

3.5. Оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чараларын аерым кушымтага бүлеп бирергә, аны оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру планы дип атарга була. Оешмалар эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру чараларының бер өлеше гражданның оборонасының тиешле планнарында һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар планнарында каралган.

3.6. Гражданның оборонасы планнарында каралган чараларның үтәлешен Арча муниципаль районы икътисадының тотрыклылыгын арттыру комиссиясе контрольдә тоту.

3.7. Гадәттән тыш хәлләр вакытында оешмаларның тотрыклы эшләвенә эзерлек чараларының нәтиҗәләренә Гражданның Оборонасының махсус өйрәнүләрен үткәргәндә билгеләнә.

4. Чараларның типлаштырылган Исемлеге

гадэттэн тыш хэллэрдә оешмаларның тотрыклы эшләве буенча.

4.1. Аварияләр һәм һәлакәтләр барлыкка килүне булдырмау (куркынычын киметү) буенча чараларны сайлап алуның һәм нигезләнең төп этаплары:

- гадэттэн тыш хэлнең мөмкин булган чыганаclarын (Корылмалар, технологик жайланмалар, житештерү төрләре, химик куркыныч матдэләр булган савытлар (АХОВ), куркыныч параметрлы жайланмалар, житештерүне оештыру ысуллары һ. б.) ачыклау.;

-гадэттэн тыш хэлнең һәр элементында-ЧС чыганагында һәм мөмкин булган социаль-икътисади нәтижеләрдә гадэттэн тыш хэл килеп чыгу куркынычын анализлау;

- гадэттэн тыш хэлләр барлыкка килүне булдырмый калуның (куркынычын киметү) төп чараларын сайлау.

4.2. Житештерү персоналын (халыкны) яклау һәм тормыш белән тәмин итү системасын эзерләү таләпләрен тормышка ашыруның төп юллары итеп билгеләргә:

- төп фондларны һәм житештерү процессларын камилләштерү;

- авариясез житештерү таләпләрен һәм нормаларын эшләү (аныклау) һәм үтәү;

- төп житештерү фондлары торышын контрольдә тоту нәтижелелеге (ОПФ);

- даими техник хезмәт күрсәтү һәм ОПФ ремонты үткәрү;

- аварияләрсез житештерү өлкәсендә персоналның квалификациясен күтәрү.

4.2.1. Бу максат белән кирәк:

- ГТХ чыганаclarын ачыклау;

- фаразларга нәтижеләрен;

- гадэттэн тыш хэлләр чыганаclarының санын киметү.

4.2.2. Гадэттэн тыш хэл килеп чыгу куркынычын тулысынча юкка чыгарырга мөмкин булмаган очракта, житештерү персоналын яклау юлы белән тәмин итәргә кирәк:

- персоналга үз вакытында хәбәр итү;

гадэттэн тыш хэлләрдә персоналны саклау чараларын һәм көчләрне булдыру һәм эзерләү;

беренче медицина ярдәме күрсәтүгә эзерлек;

- гадэттэн тыш хэлләр шартларында эшкә тереклек тәмин итү системасын эзерләү.

4.3. Икътисадның яңа, үзгәртеп кору (гамәлдәгеләрен киңәйтү) объектларын төзегәндә аларны, урнаштыруга, шулай ук аларның элементларын урнаштыруга карата таләпләрне исәпкә алырга кирәк. Чыгып, әлеге таләпләр, иң гомуми (универсаль) типовой чаралар булып тора:

- объектларны урнаштыру һәм рельефны, грунт һәм климат шартларын, шулай ук жирлекнең башка үзенчәлекләрен исәпкә алып, аларның элементларын урнаштыру өчен майданчыклар сайлау.;

- жирлектәге локаль уңайсыз участокларда объект элементларын урнаштыруны искәртмә (чикләү) ;

- эре объектларның элементларын урнаштыру һәм аларны эре производстволарны киңәйтүне чикләү;

- куркыныч табигать күренешләре зоналарында куркыныч объектларны урнаштыруны чикләү һәм аларны башка объектлардан имин ераклыкта урнаштыру;

- объект территориясеннән читтә имин зонада зарарлы, шартлаткыч һәм жиңел ялкынсынучы матдәләрне саклау өчен базис складлары төзү.

4.4. Житештерү персоналына һәм халыкка зыянны киметү, икътисади зыянны киметү һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны чикләү (төшереп калдыру) функциянен тотрыклылыгы буенча вакытлы техник чаралар үткәрүгә ирешелә.

Бу максатка ирешү юлы белән:

- гадэттэн тыш хэл факторларынан төп житештерү фондларын (ОПФ) яклау;

- махсус табигать саклау чаралары үткәрү.

4.4.1.Офф яклау үз эченә ала:

- ОПФНЫҢ физик ныклыгын арттыру;
- янғын сигнализациясен, янғын сүндерү системаларын урнаштыру;
- гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү ихтималын киметүне тәмин итә торган биналарның, жиһазларның технологияләрен, конструкцияләрен гамәлгә кертү;
- уникаль һәм кыйммәтле жиһазларны саклау, аны эвакуацияләүгә әзерләү.

4.4.2. Табигатьне саклау чаралары булып тора:

- агымнарны чистарту;
- жиһазларны, торбаүткәргечләрне герметизацияләү;
- атмосфераның озон катламын жимерә торган технологияләрдә куллануны киметү.

4.5. Икътисадның хужалык объектларын гадәттән тыш хәлләр шартларында эшләргә әзерләү максаты белән башкарылырга тиеш:

- ГХ шартларында продукциянең (хезмәтләрнең) мөһим төрләрен чыгаруны тәмин итү;
- объектларны матди-техник ресурслар, энергия һәм су белән тотрыклы тәмин итү;
- эшләүче сменаның куркынычсызлыгын тәмин итү.